

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
CIVILINIO PROCESO INSCENIZACIJA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Rimantas Simaitis Kitas (-i): jaun. asist. Deimantė Rimkutė	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Privatinės teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius; 311 kab., tel. (8 5) 2366170, el. paštas: ptkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis (individualiųjų studijų)

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	7 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Civilinė teisė. Bendroji dalis; Civilinė teisė. Daiktinė teisė; Civilinė teisė. Prievolių teisė I/II d.; Civilinio proceso teisė I/II d.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Studijų dalykas yra skirtas įgyti papildomas teorines ir praktines žinias apie teismo civilinio proceso Lietuvoje vyksmą ir kultūrą, juridinę retoriką, teismo, teisininko, kitų civilinės bylos dalyvių vaidmenį ir dalyvavimo teismo procese ypatumus. Ugdomi studentų įgūdžiai, leidžiantys veiksmingai ir etiškai dalyvauti teismo civiliniame procese, formuoti teisinę poziciją, rengti kokybiškus procesinius dokumentus ir efektyvias kalbas, kritiškai ir strategiškai mąstyti, savarankiškai analizuoti situaciją, priimti svarbius sprendimus. Dalyku taip pat siekiama ugdyti pasitikėjimą teisine sistema, gebėjimus kalbėti, klausyti, argumentuoti ir kontrargumentuoti, dirbti komandoje, bendradarbiauti su kitais proceso dalyviais.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - žinos praktinę civilinio proceso Lietuvoje eigą, jos ypatumus, proceso kultūrą ir etiką;	Seminarai (seminarų metu keliamos problemos ir diskutuojama, analizuojamos praktinės situacijos, renkami įrodymai, vertinama teisinė bazė, pristatomos išvados, rengiami procesiniai dokumentai, rengiami ir pristatomi žodiniai paaiškinimai, vykdomos apklausos, pristatomos baigiamosios kalbos). Savarankiškos literatūros studijos.	Analitinių temų pristatymų, parengiamųjų procesinių dokumentų, dalyvavimo žodinėse inscenizacijose (šalių paaiškinimai, apklausos, baigiamoji kalbos), teismų sprendimų vertinimas.
- gebės tinkamai taikyti, aiškinti ir savo praktinėje veikloje vadovautis teisės normomis, reguliuojančiomis teismo ir kitų bylos dalyvių procesinį elgesį civiliniame procese, ir etikos standartais;	Seminarai (seminarų metu keliamos problemos ir diskutuojama, analizuojamos praktinės situacijos, renkami įrodymai, vertinama teisinė bazė, pristatomos išvados, rengiami procesiniai dokumentai, rengiami ir pristatomi žodiniai paaiškinimai, vykdomos apklausos,	Analitinių temų pristatymų, parengiamųjų procesinių dokumentų, dalyvavimo žodinėse inscenizacijose (šalių paaiškinimai, apklausos, baigiamoji kalbos), teismų sprendimų vertinimas.

	pristatomos baigiamosios kalbos). Savarankiškos literatūros studijos.	
- gebės strategiškai mąstyti ir kritiškai analizuoti civilinio proceso eigą, atskirus procesinius veiksmus ar dokumentus;	Seminarai (seminarų metu keliamos problemos ir diskutuojama, analizuojamos praktinės situacijos, renkami įrodymai, vertinama teisinė bazė, pristatomos išvados, rengiami procesiniai dokumentai, rengiami ir pristatomi žodiniai paaiškinimai, vykdomos apklausos, pristatomos baigiamosios kalbos). Savarankiškos literatūros studijos.	Analitinių temų pristatymų, parengiamųjų procesinių dokumentų, dalyvavimo žodinėse inscenizacijose (šalių paaiškinimai, apklausos, baigiamoji kalbos), teismų sprendimų vertinimas.
- gebės tinkamai dalyvauti ir atstovauti ginčų sprendimo procesuose;	Seminarai (seminarų metu keliamos problemos ir diskutuojama, analizuojamos praktinės situacijos, renkami įrodymai, vertinama teisinė bazė, pristatomos išvados, rengiami procesiniai dokumentai, rengiami ir pristatomi žodiniai paaiškinimai, vykdomos apklausos, pristatomos baigiamosios kalbos). Savarankiškos literatūros studijos.	Analitinių temų pristatymų, parengiamųjų procesinių dokumentų, dalyvavimo žodinėse inscenizacijose (šalių paaiškinimai, apklausos, baigiamoji kalbos), teismų sprendimų vertinimas.
- suvoks bendradarbiavimo teisiniame procese reikšmę, išmoks išklausti ir įvertinti kitų asmenų poziciją;	Seminarai (seminarų metu keliamos problemos ir diskutuojama, analizuojamos praktinės situacijos, renkami įrodymai, vertinama teisinė bazė, pristatomos išvados, rengiami procesiniai dokumentai, rengiami ir pristatomi žodiniai paaiškinimai, vykdomos apklausos, pristatomos baigiamosios kalbos). Savarankiškos literatūros studijos.	Analitinių temų pristatymų, parengiamųjų procesinių dokumentų, dalyvavimo žodinėse inscenizacijose (šalių paaiškinimai, apklausos, baigiamoji kalbos), teismų sprendimų vertinimas.
- gebės sklandžiai, argumentuotai ir logiškai reikšti savo nuomonę, įtikinimai ir argumentuotai pristatyti poziciją;	Seminarai (seminarų metu keliamos problemos ir diskutuojama, analizuojamos praktinės situacijos, renkami įrodymai, vertinama teisinė bazė, pristatomos išvados, rengiami procesiniai dokumentai, rengiami ir pristatomi žodiniai paaiškinimai, vykdomos apklausos, pristatomos baigiamosios kalbos). Savarankiškos literatūros studijos.	Analitinių temų pristatymų, parengiamųjų procesinių dokumentų, dalyvavimo žodinėse inscenizacijose (šalių paaiškinimai, apklausos, baigiamoji kalbos), teismų sprendimų vertinimas.
- gebės savarankiškai studijuoti ir analizuoti mokslinę bei praktinę medžiagą, sisteminti informaciją, priimti savarankiškus sprendimus;	Seminarai (seminarų metu keliamos problemos ir diskutuojama, analizuojamos praktinės situacijos, renkami įrodymai, vertinama teisinė bazė, pristatomos išvados, rengiami procesiniai dokumentai, rengiami ir pristatomi žodiniai paaiškinimai, vykdomos apklausos, pristatomos baigiamosios kalbos). Savarankiškos literatūros studijos.	Analitinių temų pristatymų, parengiamųjų procesinių dokumentų, dalyvavimo žodinėse inscenizacijose (šalių paaiškinimai, apklausos, baigiamoji kalbos), teismų sprendimų vertinimas.
- gebės pateikti klientui teisinę išvadą, suformuoti poziciją byloje, parengti kokybiškus procesinius dokumentus ir efektyvias teisines kalbas.	Seminarai (seminarų metu keliamos problemos ir diskutuojama, analizuojamos praktinės situacijos, renkami įrodymai, vertinama teisinė bazė, pristatomos išvados, rengiami procesiniai dokumentai, rengiami ir pristatomi žodiniai paaiškinimai, vykdomos apklausos, pristatomos baigiamosios kalbos). Savarankiškos literatūros studijos.	Analitinių temų pristatymų, parengiamųjų procesinių dokumentų, dalyvavimo žodinėse inscenizacijose (šalių paaiškinimai, apklausos, baigiamoji kalbos), teismų sprendimų vertinimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įžanginė paskaita			2				2		Literatūros studijos, praktinės medžiagos ir situacijų tyrimas, teisės šaltinių analizė ir apibendrinimas, teisinių išvadų, konsultacijų, teismo ir šalių procesinių dokumentų rengimas, žodinių paaiškinimų, apklausų ir baigiamųjų kalbų rengimas ir pasiruošimas pristatymui
2. Faktinės ir teisinės civilinio ginčo situacijos tyrimas. Įrodymų rinkimas ir įrodinėjimas. Teisinės išvados ir konsultacijos. Teisinės pozicijos civiliniame ginče formavimas ir vystymas			5				5	5	
3. Rašytinis argumentavimas: procesinių dokumentų rengimas. Žodinis argumentavimas			5				5	5	
4. Apklausos ir kryžminės apklausos. Ekspertinės žinios civilinėje byloje. Baigiamosios kalbos ir replikos			5				5	5	
5. Teismo sprendimų priėmimas: kokybės standartas, teisiniai ir psichologiniai aspektai. Teismo veiksmų ginčijimas			5				5	5	
6. Ieškinių rengimas								16	
7. Atsiliepimų į ieškinį rengimas								16	
8. Dalyvaujančių byloje asmenų paaiškinimai ir apklausos			5				5	15	
9. Baigiamosios kalbos			5				5	10	
10. Teismo sprendimo rengimas								24	
Iš viso			32				32	101	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Analitinių temų pristatymai seminarų metu, parengiamųjų procesinių dokumentų rengimas, pasirėngimas ir dalyvavimas inscenizacijos žodinėse dalyse	60	Semestro metu	Vertinama analitinių temų, procesinių dokumentų, žodinių paaiškinimų, apklausų ir baigiamųjų kalbų parengimo ir pristatymo kokybė, atitiktis apimties, formos, turinio ir pristatymo reikalavimams (atliekama komandose arba individualiai). Darbo visuma vertinama pagal 10 balų sistemą (vėliau balai yra dauginami iš 0,6). Vertinami šie atskirų temų pristatymų seminarų metu aspektai (temos paskiriamos arba pasirenkamos): 1) temos atskleidimo išsamumas; 2) tikslumas; 3) gebėjimas motyvuotai atsakyti į iškeltus klausimus. Vertinami šie procesinio dokumento aspektai: 1) atitikimas formos reikalavimams (apimties tinkamumas, struktūrinių dalių subalansuotumas, aiškumas, kalbos taisyklingumas, stiliaus tinkamumas, naudojamų duomenų pateikimo tinkamumas); 2) pakankamas, kryptingas, sistemiškas ir tinkamas naudojamų šaltinių (jei reikia) pasirinkimas, citavimas, apibendrinimas, lyginimas ir interpretavimas;

			3) nuoseklumas, argumentacijos aiškumas, logiškumas ir teisingumas, išvadų konkretumas, pagrįstumas. Vertinami šie dalyvavimo inscenizacijos žodinėse dalyse aspektai: 1) situacijos pristatymo teisinis bei faktinis argumentavimas (struktūra aiški, nuosekli, visi pateikiami ginčijami faktai argumentuoti teisės normomis, teismų praktikos pavyzdžiais); 2) gebėjimas sklandžiai, racionaliai ir kryptingai formuluoti reikšmingus klausimus; 3) gebėjimas motyvuotai ir argumentuotai atsakyti į kitų proceso dalyvių klausimus, aiškiai ir įtikinamai formuluoti poziciją; 4) kalba (mintys dėstomos aiškiai ir logiškai, tekstas glaustas, rašoma taisyklinga lietuvių kalba, vartojami tinkami teisiniai terminai); 5) emocijų kontrolė. Studentui leidžiama rengti teismo sprendimą kaip baigiamąjį darbą dalyvavus ne mažiau kaip 80 procentų seminarų. Už didesnę praleistų seminarų dalį turi būti atsiskaitoma semestro metu dėstytojo nustatyta tvarka.
Teismo sprendimo parengimas	40	Semestro pabaigoje	Vertinama teismo sprendimo kokybė, atitiktis apimties, formos ir turinio reikalavimams (atliekama individualiai). Darbo visuma vertinama pagal 10 balų sistemą (vėliau balai yra dauginami iš 0,4). Vertinimo kriterijai: Teisėjų tarybos 2016 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. 13P-65-(7.1.2) (su vėlesniais pakeitimais) nustatytų teismų sprendimų kokybės standartų laikymasis. Teismo sprendimas turi būti teisingas ir teisėtas, įtikinamas, skaidrus, nuoseklus, jo motyvai – pakankami, aiškūs ir suprantami, sprendimas turi turėti aiškią struktūrą ir formą, būti lingvistiškai ir teisiškai korektiškas, atspindėti atitinkamos instancijos teismo ypatumus.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
DRIUKAS, A.; VALANČIUS, V.	2005–2009	Civilinis procesas: teorija ir praktika: vadovėlis	t. 1, t. 2, t. 3, t. 4	Vilnius: Teisinės informacijos centras
LAUŽIKAS, E.; MIKELĖNAS, V.; NEKROŠIUS, V.	2003 ir 2005	Civilinio proceso teisė	t. 1, t. 2	Vilnius: Justitia
MIKELĖNAS, V.; NEKROŠIUS, V.; TAMOŠIŪNIENĖ, E.; VĖBRAITĖ, V.; DRIUKAS, A.; SIMAITIS, R.; LAUŽIKAS, E.; BRAZDEIKIS, A.; BARKAUSKAS, S.	2020	Civilinio proceso teisė: bendroji dalis / Vilniaus universiteto vadovėlis	t. 1	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
MIKELĖNAS, V.; NEKROŠIUS, V.; SIMAITIS, R.; VĖBRAITĖ, V.; TAMOŠIŪNIENĖ, E.; DRIUKAS, A.; ZEMLYTĖ, E.,	2026	Civilinio proceso teisė. Ypatingoji dalis. 2 knyga : Vilniaus universiteto vadovėlis		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

GAUBIENĖ, N., PRANEVIČIENĖ, K., LAUŽIKAS, E., BARAKAUSKAS, S., MACIEJEVSKI, A., VARAPNICKAS, T., TEREKHOV, V., ŠEKŠTELO, A., KAVALIAUSKAITĖ, J.				
MIKELĖNIENĖ, D.; MIKELĖNAS, V.	1999	Teismo procesas: teisės aiškinimo ir taikymo aspektai		Vilnius: Justitia
Papildoma literatūra				
WEIZER, P. I.	2007	How to please the court: moot court handbook		New York (N.Y.): Peter Lang
KOŽENIAUSKIENĖ, R.	2005	Juridinė retorika		Vilnius: Teisinės informacijos centras
VALICKAS, G.; JUSTICKIS, V.; PETKEVIČIŪTĖ- BARYSIENĖ, D.	2013	Psichologiniai teisėjo priimamų sprendimų subjektyvumo veiksniai	Jurisprudencij a, 2013, 20(4)	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
KHANEMAN, DANIEL	2011	Thinking, Fast and Slow		New York: Farrar, Straus and Giroux
SELBY, H.	2004	Winning advocacy: preparation, questions, argument		Oxford: Oxford University Press
GARNER, A. B.	2014	The Winning Brief: 100 Tips for Persuasive Briefing in Trial and Appellate Courts	3rd edition	Oxford: Oxford University Press
TRACHTMAN, J. P.	2013	The Tools of Argument: How the Best Lawyers Think, Argue, and Win		CreateSpace Independent Publishing Platform
GARNER, A. B.; SCALIA, A.	2008	Making Your Case: The Art of Persuading Judges		West Group
HYAMS, R.; CAMPBELL, S.; EVANS, A.	2023	Practical Legal Skills	5th edition	Oxford: Oxford University Press
JOHNSON, NELSON	2023	Style & Persuasion – A Handbook for Lawyers		New Jersey: New Jersey State Bar Association